

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ВИРОБНИЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПОЛІГРАФІСТІВ

Юденкова О.П., заступник директора з НМР ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище поліграфії та інформаційних технологій»

Динамічні зміни у змісті й характері праці кваліфікованих робітників видавничо-поліграфічної галузі вимагають оновлення їх професійної підготовки, а отже запровадження нових підходів до методики використання ІВТ у процесі організації професійно спрямованого навчання. Методика використання ІВТ у навчально-виховному процесі професійної підготовки друкарів офсетного плоского друку покликана допомогти учням ПТНЗ швидко і продуктивно реалізувати свої можливості, уникнути перешкод в опануванні обраної професії відповідно до вимог роботодавців.

Методика навчання – це модель навчального процесу, яка інтегрує зміст навчання і навчальну технологію. Методика: спрямована на цілі навчання; ґрунтується на змісті навчання, який сформований для досягнення цілей даної навчальної одиниці; відбиває психолого-педагогічні методи навчання, які обрані для вкладання даної навчальної одиниці; визначає діяльність учасників навчального процесу, організацію їх взаємодії, характер і структуру використання ними ресурсів (елементів) навчального середовища (засобів навчання), які застосовуються для забезпечення навчання [1, с. 58].

У контексті досліджуваної проблеми, *методику використання ІВТ у навчально-виробничому процесі професійної підготовки друкарів офсетного плоского друкування слід розглядати як галузь педагогічної науки, що ґрунтується на основах педагогіки, професійно спрямованих предметах, змісті ІВТ галузі та розглядає раціональні способи і засоби керування процесом навчання і виховання учнів ПТНЗ з метою формування в них готовності використання ІВТ у майбутній професійній діяльності. Методика викладання повинна: розкрити зміст ІВТ поліграфічної галузі, зробити їх цікавими для вивчення, розкрити практичну значущість; забезпечити відповідне співвідношення між метою, методами, засобами, організаційними формами, які дозволять моделювати новий досвід учнів з опорою на попередній і таким чином полегшити їх професійну адаптацію в умовах сучасного виробництва. Також, до завдань методики використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю відносимо: ретельний добір нового змістового матеріалу (про властивості матеріалів, машин, механізмів і приладів, принципів побудови виробничих процесів, основ організаційно-управлінської діяльності тощо); визначення місця інтегрованого курсу “Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві” у загальній системі підготовки робітника щодо його майбутньої професійної діяльності; вибір і вдосконалення сучасних форм і методів навчання; визначення міжпредметних*

зв'язків при викладанні професійно спрямованих предметів; вивчення, узагальнення і впровадження педагогічного передового досвіду; встановлення взаємозв'язку між сторонами процесу навчання-викладання (учні, викладачі ПТНЗ, роботодавці); розроблення комплексу навчально-методичного забезпечення на основі ІВТ галузі тощо.

Методика використання ІВТ у підготовці кваліфікованих робітників поліграфічного профілю має специфічні особливості, що ґрунтуються на результатах наукових досліджень, урахуванні специфіки практичної діяльності робітників поліграфічної галузі, які вимагають виокремлення характерних для цього принципів: відповідності вимогам сучасного виробництва; зв'язку теорії і практики; свідомості й активності учнів; фундаментальності; наступності й інтеграції. У реальному процесі підготовки майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю принципи виступають у взаємозалежності один із іншим. Тільки комплексне використання виокремлених принципів забезпечує успішну реалізацію методики та дозволяє результативно вирішувати задачі підготовки кваліфікованого робітника поліграфічного профілю у ринкових умовах.

Основними структурними складовими методики використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників поліграфічного профілю є відповідні компоненти моделі їх підготовки. Організація навчання за означеною методикою передбачає забезпечення трьох нерозривно пов'язаних між собою аспектів навчання: *навчальний предмет* (зміст освіти); *діяльність педагогічного працівника* – викладання; *діяльність учнів ПТНЗ* – навчання.

Організаційним початком застосування методики використання ІВТ у навчально-виховному процесі підготовки учнів ПТНЗ поліграфічного профілю є мета (цілі навчання). Розробляючи експериментальну програму використання ІВТ у професійній підготовці поліграфістів, ми враховували умову про те, щоб кожен учень ще на початку навчання усвідомив, якою діяльністю він повинен оволодіти на різних етапах навчання, щоб досягнути кінцевого результату. Запропонована методика ґрунтувалась на чіткому визначенні цілі відповідно до поетапного формування знань і вмінь від головної цілі до підцілей. Субординація цілей ґрунтується на принципі наступності. Тобто знання і вміння, які отримані на попередньому етапі, повинні формувати базовий рівень засвоєння для наступного етапу навчання. Після кожного етапу відбувається контроль рівня формування готовності учнів ПТНЗ поліграфічного профілю до використання ІВТ у професійній діяльності за мотиваційним, когнітивним, операційно-діяльним, рефлексивним критеріями. При цьому необхідно враховувати, що кожен предмет навчального плану несе свою функцію для забезпечення певного напрямку професійної підготовки друкаря.

Змістова складова методики використання ІВТ у професійній підготовці майбутніх поліграфістів передбачає реалізацію двох блоків: оновлення змісту професійно спрямованих предметів на основі виокремлених ІВТ галузі та впровадження авторського інтегрованого курсу за вибором.

Методика використання ІВТ у навчальному процесі підготовки друкарів офсетного плоского друкування пов'язана перш за все з технологізацією освіти і має формувати новий понятійний апарат на основі вищезазначених концепцій. Сучасні технології навчання ІВТ за галузевим спрямуванням пов'язані з такими термінами: технологічна карта тематичного та поурочного планування; технологічний прийом, етап технології; завдання та діагностика технологічного етапу тощо.

Реалізація розробленої у ході дослідження програми курсу здійснюється впродовж п'яти етапів. Для кожного етапу ми спроектували характерні свої конкретні цілі й завдання, а також дії викладача й учнів задля їх досягнення. Залежно від завдань і мети навчання, а також рівня сформованості готовності, якої потрібно досягти на певному етапі, добиралися методи, засоби й форми навчання. Відповідно до принципу модульності, навчання будувалось за окремими функціональними вузлами-модулями, призначеними для досягнення конкретних дидактичних цілей. Саме функціональні вузли-модулі структурують навчальний матеріал на елементи: *модуль-вхід, модуль-узагальнення, теоретичний та практичний модуль, модуль генерації, модуль-вихід* [3, с. 14]. Обрана нами блочно-модульна технологія навчання (модульна технологія), інтегрує основні методичні підходи до організації навчального процесу, що відображають новітні досягнення педагогіки та психології – навчання з випереджальним вивченням теорії; вивчення навчального матеріалу блоками; науково-пошукова діяльність учнів; проблемне навчання; індивідуально-диференційований підхід до навчання; програмоване навчання [2, с. 63].

Таким чином, використана нами блочно-модульна система структурування змісту навчального матеріалу з предмета “Інноваційні виробничі технології на сучасному поліграфічному підприємстві” потребує перебудови всієї організації навчально-виховного процесу, а саме – переорієнтація від «знанняєвого» до особистісно-діяльнісного підходу та висуває необхідність застосування інтерактивних методів та нових організаційних форм навчання.

Список літератури

1. Биков, В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти / В.Ю. Биков. – К.: Аліка, 2008. – 684 с.
2. Шарко, В.Д. Сучасний урок: технологічний аспект / В.Д. Шарко. – К.: СПД Богданова А.М., 2007. – 220 с.
3. Юденкова, О.П. Інноваційні виробничі технології в навчальному процесі ПТНЗ поліграфічного профілю / О.П. Юденкова, С.А. Жежеря, Т.П. Безродна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2010. – 164 с.